

Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17876>

Özet

Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Ölçeği (BT YÖ), Mustafa Özmusul tarafından 2008 yılında yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden (B?T) ne düzeyde yararlandığını ve bu teknolojileri hangi amaçlarla kullandığını belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, öğrencilerin bilgi edinme, araştırma, iletişim, eğlence ve kendini ifade etme gibi çeşitli kullanım alanlarını kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bilişim Teknolojileri, Teknoloji Kullanımı, B?T, ilköğretim Öğrencileri, Psikometri, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Mustafa ÖZMUSUL

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin eğitim ve günlük yaşamlarında bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma şekilleri ve biçimlerini nicel olarak ölçmektir. Bu bağlamda, ölçek, Kilis ilindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin BT kullanım düzeylerini spesifik bir örneklem üzerinden incelemek üzere geliştirilmiştir.

Ölçek, eğitim araştırmacılarına ve politika yapıcılara, öğrencilerin teknolojiden ne ölçüde verimli yararlandıklarını gösteren güvenilir ve geçerli bir araç sunmayı hedeflemektedir. Bu sayede, eğitim programlarını ve teknoloji entegrasyon stratejilerinin etkinliği değerlendirilebilir.

Yapı

Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Ölçeği, öğrencilerin BT kullanımını çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Kuramsal olarak beş ana alt boyuttan oluştuğu varsayılmaktadır:

Bilgi Edinme (Information Acquisition)

Araştırma-İnceleme (Research and Investigation)

İletişim (Communication)

Oyun-Eğlence (Gaming and Entertainment)

Kendini İfade Etme (Self-Expression)

Bu alt boyutlar, öğrencilerin bilgiye erişimden sosyal etkileşime ve yaratıcılığa kadar geniş bir

yelpazedeki teknoloji kullanım davranışları temsil etmektedir. Ölçek, bu beş boyutta öğrencilerin teknolojiye yönelik tutum ve davranışları belirlemeye odaklanmıştır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde geçerlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. Başlangıçta oluşturulan 45 maddelik taslak, kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanlar, maddelerin yukarıda belirtilen beş alt boyutu temsil edip etmediğini değerlendirmiştir.

Uzman görüşleri sonucunda elenen maddelerden sonra kalan 24 madde, **yapı geçerli** incelemesi için ön çalışmaya tabi tutulmuştur. Ön çalışmada, yanıtlayıcılarda tepki kurulumunu engellemek amacıyla maddeler rastgele karıştırılarak yeniden numaralandırılmıştır. Bu çalışmalar, ölçeğin teorik yapıya doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermeyi amaçlanmıştır.

Güvenirlilik

Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Ölçeği'nin güvenilirliği, ölçeğe seçilen maddelerin **iç tutarlılık güvenilirliği** analiz edilerek tespit edilmiştir. Bu analizde, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu belirlemek amacıyla **madde toplam test korelasyonuna** bakılmıştır. Yüksek korelasyon değerleri, maddelerin aynı yapıya ölçme konusunda başarılı olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin **yapı geçerli** çalışmaları'nın bir parçası olarak, uzman görüşüyle belirlenen beş alt boyutlu yapı'nın istatistiksel olarak doğrulanması amacıyla faktör analizinin kullanılmıştır. Varsayılmaktadır. Analizler, ölçeğin Bilgi Edinme, Araştırma-İnceleme, İletişim, Oyun-Eğlence ve Kendini İfade Etme boyutlarından oluşan çok faktörlü yapıya desteklemek üzere gerçekleştirilmiştir. Bu istatistiksel yöntem, ölçek maddelerinin hangi temel faktörler altında toplandığını ve bu faktörlerin ölçülmek istenen Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma yapıya ne ölçüde temsil ettiğini ortaya koymuştur.

Araç

Test Type: Geliştirme (Yeni Geliştirilen Ölçek)

Format: 4'lü Likert Tip (1=hiçbir zaman - 4=her zaman)

Language Available: Türkçe

Population Group: İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri

Age Group: Genellikle 10-14 yaş aralığı

Population Details: Kilis ili örneği

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri (Self-report inventory)

Anahtar Kelimeler

BT Kullanımı, Kapsam Geçerliliği, İç Tutarlılık, Likert, Mustafa Özmuşul, Psikolojik Ölçek.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değil

Correspondence Address: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez Kurumu)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2008 yılında yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanım veya lisanslama ücretleri hakkında bilgi tez metninde yer almaktadır; ancak genel kullanım için genellikle tez yazarına veya ilgili üniversiteye başvurulması gerekmektedir. Ölçeğin orijinal yüksek lisans tezi YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıktır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [bilisim-teknolojilerinden-yararlanma-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Özmuşul, M. (2008). *İkinci kademe öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerinin incelenmesi (Kilis ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Tez bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelere ulaşmak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezi incelenmelidir. Ölçek, geçerlik çalışmaları sonucunda 24 maddeden oluşmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM